

Адыгэ Республикэ

и Лышхъхэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъуэхъ» зыфиорэр Ю.Хь. Гьуклэлым фэгъэшъошэгъэным ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм ыпашхъхэ гъэхъгъэ ин дэлэу шыригъэхэм ыкIи илгъэсыбэ хъугъэу Iоф зэришIэрэм апае медалэу «Адыгеим и Щытхъуэхъ» зыфиорэр Гьуклэл Юрий Хьаджбирам ыкIом — техникэ шIэныгъэхэмкIэ докторым, профессорым, научнэ-производственнэ концернэу «Лидар» зыфилоу кьалэу Москва дэтым и Президент фэгъэшъошэгъэнуу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ ипшъэрылтхэр зыгъэцкIэу КЪУМПЫЛ Мурат

кь. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 19, 2011-рз илгъэ N 85

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

№ 142 (19907) БЭРЭСКЭШХУ, БЭДЗЭОГЪУМ и 22-рз, 2011-рз илгъэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИГЭП

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

МО-у «Красногвардейскэ районым» щыщ СПК-у «Колхозэу Лениным» ипашцэу Д. Н. КIыкIым фэкIо

Лытэныгъэ зыфэсшIырэ
Долэтбий Назымбий ыкIор!

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыцIэкIэ бжыхъэ лэжыгъэхэм яIухыжыгъэ гъэхъагъэ хэлэу зэрэшIуухыгъэм фэиI сышIуфэгъуиIо.

ШъуихъызмэтшIапIэ ичIыгулэгъэхэм апэрэхэм ащыщхэу бжыхъасэхэм яIухыжыгъэ аухыгъ, пстэумкIи гектар 1060-рз хъурэ коц ыкIи хъэ хъасэхэм гурытымкIэ гектар телытэу центнер 63,3-рз къарахи, тонн 6710-рз къахыжыгъэ.

Ащ фэдэ гъэхъэгъэшIум лъапсэ фэхъугъэр зэкIэ агротехническэ Iофтхъабзэхэр игъом ыкIи дэгъоу зэрэзшIошIуухыгъэхэр ыкIи IофшIэныр дэгъоу зэрэзхъуагъэр ары. ЗэкIэ ишIулэгъахэм псауныгъэ пытэ яIэнуу, насынышIонхэу ыкIи Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс хъхъоныгъэ егъэшIыгъэным тапэкIи гъэхъэгъэшIухэр цышIушIонхэу сышIуфэлъаIо.

Лытэныгъэ кыпфэзышIэу Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу М. КЪУМПЫЛ



Спискэм хэхъаштхэр хадзынхэу рагъэжыагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ кытэу Iоф зэришIэрэм, республикэм ихэдзын системэ ихэхъоныгъэ илахэ зэрэхишIыхъэрэм ыкIи цIыфхэм хэдзынхэмкIэ фитыныгъэу яIэхэр мыукъогъэнхэм зэрэфэлажыэрэм афэиI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Закон. Пшъэрылт. Цыфыгъ» зыфиорэр фэгъэшъошагъ Жилина Надеждэ Андрей ыпхъум.

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ кытэу егъэджэн IофшIэныр зэрагъэцкIэрэм, творческэ екллолэкIэ яIоф зэрэфыряIэм, кыткIэхъухъэхэрэм яегъэджэнрэ яIунрэкIэ IэпIэгъэныгъэ ин зэрахэлым афэиI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылт афагъэшъошагъ:

— Барон Марыет Мурат ыпхъум, Красногвардейскэ районымкIэ кьуаджэу Хъатикъуае дэт МОУ-у «Ю. К. ШъхъакIэмыкIом ыцIэкIэ щыт гурыт еджапIэу N 2-р» зыфиорэм нэмышыбзэмкIэ икIэлэгъаджэ;

— Назарова Аллэ Владимир ыпхъум, Красногвардейскэ районымкIэ кьуаджэу Хъатикъуае дэт МОУ-у «Ю. К. ШъхъакIэмыкIом ыцIэкIэ щыт гурыт еджапIэу N 2-р» зыфиорэм математикэмкIэ икIэлэгъаджэ.

УФ-м и Премьер-министрэу, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиорэм ипашцэу Владимир Путиныр кIэщакIо фэхъугъэу мы партием хэтэу, УФ-м и Къэралыгъо Думэ и депутат хъунымкIэ кандидатхэм яспискэ хэхъаштхэр джы Народнэ Фронтым илIыкIохэм хадзыштых. Тыгъуасэ, бэдзэогъум и 21-м, Адыгеим ащ фэдэ хэдзынхэр шырагъэжыагъэх. Партием и Адыгэ шъолгыр кьутамэ ипашцэхэм кызырауагъэмкIэ, республикэм ичIыпIипIым хэдзынхэр ащызэхашцэнхэу ары зэрэрахъухъагъэр. Апэрэр Мыекъуапэ щыкIуагъ, нэужым Мыекъопэ ыкIи Шэуджэн районхэм, Адыгэ кьалэ ащызэхашцэштых.

Народнэ Фронтым илIыкIоу нэбгырэ 500 Адыгеим шагъэнэфагъ. Ащ шышцэу нэбгыри 121-р ары тыгъосэрэ Iофтхъабзэм хэлэжыагъэр. Нэбгырэ 16-мэ я кандидатурэхэр кьагъэлэгъуагъэх. Кандидат пэпчэ зырызэу нэIуасэ закыфишIыгъ, ежэ ишIошIыкIэ анахъу уналэ зытебгъэтын фаехэм кьатэгущыIагъ. Нэужым шъэфшIыкIэм тетэу Народнэ Фронтым илIыкIохэм амакъэхэр атыгъэх. Хэдзынхэр зауыхкIэ, зирейтинг нахэ инэу кьэлэгъуагъэхэр ары Къэралыгъо Думэм и депутат хъунымкIэ кандидатхэм яспискэ хагъэхаштхэр.

Апэрэ хэдзынхэм язэфэхысыжхэм кызырагъэлэгъуа-

гъэмкIэ, АР-м и Премьер-министрэу, АР-м и Лышхъхэ ипшъэрылтхэр зыгъэцкIэхэрэ Къумпыл Муратрэ непэ УФ-м и Къэралыгъо Думэ и депутатэу Исаев Ризвангджирэ анахыбэу амакъэхэр афатыгъэх. Джащ фэдэу зирейтинг анахэ инэу кьэлэгъуагъэхэм ащышых Натхъо Разыет, Сергей Погодиныр, Хъащыр Ас-лган, нэмыкIхэр.

Мыщ фэдэ хэдзынхэр Урысыем и субъект пэпчэ шыкIоштых. АдыгеимкIэ кыкIэлъыкIорэ хэдзынхэр Мыекъопэ районым и гупчэу поселкэу Тульскэм ащызэхашцэштых.

ХЪУТ Нэфэст.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Коц гектар мин 55-рз Iуахыжыгъ

Мафэ къэс республикэм Ионыгъом нахэ зыщесушъомбгъу. Тызыхэт лгъэхъаным зы мафэм комбайнэ 400 фэдиэмэ лэжыгъэ хъасэхэм Iоф ащашIэ, ахэм гектар минитф фэдиэ кьаIоужы.

Адыгеим мэкыу-мэщымкIэ и Министертвэ кызыритыгъэмкIэ, бжыхъэ коц гектар мин 81-м фэдиэ хъазырэу Iуахыжыгъ фаем шышцэу бэдзэогъум и 21-м ехъулэу аугъоижыгъэр гектар мин 55-м тIэкIу кьехъу. Ащ гурытымкIэ гектар телытэу центнер 42,3-рз къарахи, пстэумкIи тонн мин 234-м фэдиэ кьахыжыгъ.

Районхэр пштэхэмэ, коным анахыбэ кызыщырахырэу Красногвардейскэр ары. Ащ коц гектар мин 12,8-м ехъоу щыIуахыжыгъ фаем ипроцент 71-рз аугъоижыгъ, гектар

телытэу центнер 48,6-рз къарахыгъ. Адрэ районхэм коцэу ащыIуахыжыгъэм гектар телытэу центнер пчъагъэу къарахыгъэр: Шэуджэныр — 46,2-рз, Джаджэр — 44,6-рз, Кошхъаблэр — 41,3-рз, Теуцожыыр — 36,7-рз, Мыекъуапэр — 27,3-рз, Тэхъутэмыкъуаер — 24,8-рз, кьалэу Мыекъуапэ кьепхыгъэ хъызмэтшIапIэхэм коным кырагъэтырэр центнер 22-рз.

Лэжыгъэр зэрэIуахыжырэу дакIоу республикэм игубгъохэм трактор зэфэшхъафхэм Iоф ащашIэ, ахэм хыпкэ шъхъашъор тырагъэушъэбыкIы, полупарыр кьалэты. Тыгъуасэ ехъулэу хыпкэ гектар мин 20-м ехъумэ чIыгу шъхъашъор ашагъэушъэбыгъ. Комбайнэхэм уарзэр аупкIатэзэ чIыгоу зыхатэкъуагъэр гектар мин 23,5-м кьехъу.

ЛЭХЪУСЭЖЪ
Хьаджэртбий.

«Донорхэм яшэмбэт» ащыкIошт

2009-рз илгъэсым кышцегъэжыагъэу Урысыем шырагъэцкIы «Донорхэм яшэмбэт» зыфалорэ акциер. Урысые Федерацием псауныгъэр кьэухъумэгъэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэмкIэ и Министерствэ а Iофтхъабзэм кIэщакIо фэхъугъэр.

Лгъэу донорхэм атырэм медицинэ учреждениехэмкIэ мэхъанэу иIэр пстэуми кьагурылоу кытшIошIы. Ау, гухэкI нахэ мышIэми, ренэу лыы зытырэ, ар шэны зыфэхъугъэ донорхэм япчъагъэ бэл. Ары акцие зэфэшхъафхэр зэхашцэхэзэ, цIыфхэм а Iофыгъом нахэ анаIэ тырагъэты зыкIашIоигъор.

ЗэхэщакIохэм етлани кьыдалгытэ IофшIапIэхэм аIут цIыфхэм лыы зытын зиамал, ащ фэдэ шIоигъоныгъэ зиIэ ахэтын зэрилгъэIыштыр, ау IофшIэгъу мафэм ар зэпигъэфэныр кыны кызырашыхъуэр. Ащ пае зыгъэпсэфыгъо мафэм, шэмбэтым, акциер тырагъафэ.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр кьэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ макъэ кызырегъэIугъэмкIэ, «Донорхэм яшэмбэт» зыфалогъэ акциер шышхъэлум и 6-м шыкIошт Мыекъуапэ игупчэу Лениным ыцIэ зыхъырэм. Лыыр зытынэу фаехэр ащ кьекIолIэхэ альгъэIышт сыхъатыр 9.00-м кышцегъэжыагъэу 13.00-м нэс. Ащ шыIэшт кьекIокIырэ мобильнэ

станцииу лыыр зыщахашыштыр.

Джащ фэдэу мы охътэ дэдэм кыкIошI акциер шыкIошт лыыр зыщахашырэ Адыгэ республикэ станцииу Мыекъуапэ дэтми.

Псауныгъэм нахэ шъхъалэ цIыфымкIэ шыIэп. Ащ икIэуухъумэн епхыгъэ Iофыгъо пэпчэ мэхъанэ иI. Етлани шыIэныгъэр зэрэгъэпсыгъэр хэти ешIэ, гужзэбогъу чIыпIэ непэ итым уишIуагъэ ебгъэкIышъуштмэ, ушхъагъу улгыхъуноу щыгътэп. Зы шыIэныгъэ кызырэгъэжыгъэр зыдэпшIэгъэу упсэуныр уиамал кыхыштытмэ, бэмэ ар ауас.

Акцием шъухэлэгъээнэу зэхэщакIохэр кышъушцэгугых.

ЖАКIЭМЫКЪО
Аминэт.

ШЪУНАIЭ ТЕШЪУДЗ!

Джыри фронтовикитIу

Мы илъэсым, мэкъуогъум и 30-м кыдэкIыгъэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» «Фронтовик тхьапша адыгэу кынагъэхэр?» ыцIэу кыхиутыгъэ статьям кыхэтынагъ Хэгъэгу ззошхом хэлъжыагъэу нэбгыритIу. Ахэр Джэджэ районым щыпсэу-хэу ГъукIэлI Мухьдин Пелыуан ыкIомрэ ЦокъэшIэ (Вэ-къэшIэ) Нурбий Адэлджэрые ыкIомрэ.

Ветеранхэм я Джэджэ район совет чIэлъ спискэу Хэгъэгу ззошхом хэтыгъэхэу псауу щыIэхэр къэзыгъэлъагъорэм а адыгэ фронтовикитIур хэт. Ау Джэджэ районым адыгэ фронтовик имысэу кыттыхыгъу. Джащ кыхэкIэу а фронтовикитIур хэмытэу гъэзетым кыттыгъ. Шыпкъэ, ахэр гъэзетым кыхыгъэу спискэм хэтымыгъэууагъэхэми, Хэгъэгу ззошхом хэмылжыагъэхэу хъун ылъэкIыштгъ. Арышъ, а нэбгыритIу-

мэ тьялэIу тызэрэхэуагъэр кытфагъэгъунэу.

«Победители» зыцIэ тхылым иятIонэрэ том зэритымкIэ, ГъукIэлI Мухьдинэ 1924-рэ илъэсым Теуцожь районымкIэ къуаджэу Аскъэлае кыттыхыгъу. Дзэ къулыкIум зацагъэр 1943-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 14-р ары. Темыр-Кавказ фронтым Iутыгъ, связым ия 35-рэ шхончэо полк эпхыгъэ батальон шъхьафым хэтэу зэуагъэ. Ащ ыуж Закавказскэ фронтым ия 443-рэ артиллерие полк иапэрэ дивизион хэт взводым иразведчикыгъ. Мэздэгъу дэжъ шыкIогъэ заом хэтзэ къаулагъ ыкIи контузии хъутыгъэ. Фронтовикым кыфагъэ-шъошэгъэ наградэхэм ащыщых Хэгъэгу ззошхом иорденэу а I-рэ степень зIэр, медальхэу «За оборону Кавказа», «За победу над Германией» зыфиIохэрэр ыкIи юбилей медальхэр.

ЦокъэшIэ (ВэжэшIэ) Нурбий

Адэлджэрые ыкIор 1923-рэ илъэсым къуаджэу Кошхьаблэ кыттыхыгъу. 1942-рэ илъэсым игъэтхэпэ мазэ шегъэжыагъэу ишышхыгъэу нэс я 862-рэ шхончэо полкым дзэ къулыкIур щы-хыгъ. 1945-рэ илъэсым иIоныгъо мазэ нэс я 364-рэ шхончэо полкым хэтэу зэуагъэ. ИIэх ащ боевой наградэ зэфэшхьафхэр. Ахэр Хэгъэгу ззошхом иорденэу я II-рэ степень зIэр, медальхэу «За победу над Германией», «За победу над Японией» зыфиIохэрэр, джащ фэдэу юбилей медальбэ.

Фронтовик нэбгыритIумэ тафэлъало псауныгъэ пытэрэ щыIэкIэ-псэукIэ дахэрэ яIэнхэу, яунагъохэмкIэ насыпышIонхэу.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.

Ветеранхэм я Адыгэ республикэ Совет инпресс-секретарь.

Крейсерэу «М. Кутузовым» щыIагъэх



Бэдзэогъум и 20-м Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет кIэщакIо фэхъуи, ветеран куп дзэ-хы флотым и Мафэ ехъулIэу кьэлэ лIыхъужэу Новороссийскэ щыIэ крейсерэу «М.Кутузовым» кIогъагъэ. Ащ хэтыгъэх атом псычIэгъ кьухъэм икомандирыгъэу П. Асеевыр, флотым иветеранхэу К. Новоземцевыр, В. Домовец ыкIи нэмыкIхэр.

Новороссийскэ зынэхсэм, Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет итхьаматэу Г.В. Барташук япашэу купым хэтхэм «ЛIыхъужэхэм яплошадь» зыфиIорэ мемориалэу къалэм дэтым кьэгъагъэхэр кIэралъхьагъэх.

ЕтIанэ ветеранхэр крейсерэу «М.Кутузовым» щыIагъэх, къалэу Новороссийскэ ичIыплэ гъэшIэгъонхэм нэIуасэ зафашыгъ.

Адыгеим иделегацие гуфэбэныгъэ хэлъэу кыпэгъокIыгъэх заом ыкIи УIэшыгъэ КIуачIэхэм яветеранхэм якъэлэ комитет итхьаматэу А. Жуковыр зипэшэ ветеранхэр.

(Тикорр.).

Тистудентхэм яIофшIагъэ къахэщыгъ

Социальнэ рекламэу «Новый взгляд» зыфиIорэм ия 2-рэ Всероссийскэ зэнэкьокъу икIэухэр Федеральнэ зэхэщкIо комитетым Къэралыгъо Думэм бэдзэогъум и 8-м щызэфыхысыжыгъэх.

Видеоролики 5-у ыкIи социальнэ плакат 25-у Адыгэ Республикэм зэнэкьокъум ыгъэхыгъэхэм ащыщэу финалым зы IофшIагъэ пхырыкIыгъ. Сабыйхэр зэрагъэкIодыжырэм фэгъэхыгъэу РГСУ-м икIуамамэ щеджэрэ студент купым ыгъэхьа-зырыгъэ видероликым я 2-рэ чыплэр кыдихыгъ.

АР-м ныбжьыкIэ IофхэмкIэ и Комитет кызырэщытаIуагъэмкIэ, зэнэкьокъур едзыгъуитIоу зтэу-тыгъагъ, ащ зэкIэмкIи IофшIагъэ 5324-рэ кырахылагъ. Социальнэ рекламэм игъэхьа-зырын хэшIыкI физилэ специалистхэм ащыщэу Александр Алексеевыр зэнэкьокъум осэшIу фэзышIыгъэ советым ипэ-щагъ. Къэралыгъо Думэм ныбжьыкIэ IофхэмкIэ и Комитет

ыкIи Шьолгыр общественнэ фондэу «НыбжьыкIэхэм ядунай» зыфиIорэр Iофтхьабзэм икIэщакIох.

ТекIоныгъэ кыдэзыхыгъэхэм Ионыгъом и 22-м Къэралыгъо

Думэм изал ЩыкIу шафэгъушIо-штых. Апэрэ чыплэр зыубытыгъэхэм ноутбукхэр аратыштых, ятIонэрэ чыплэр — фотоаппаратхэр, яшэнэрэ хъугъэхэм — мобильнэ телефонхэр. ХэушхьафыкIыгъэ шIухьафтынхэри агъэнэфагъэхэу щыт.

IЭШЪЫНЭ Сусан.



Зэнэкьокъум хэлъжыгъэ пшъашъэхэр.

Лъытэныгъэ зыфэтшIырэ Олег Виктор ыкIор!

ЩынэгъончэнымкIэ федеральнэ къулыкIум и ГъэIорышIанIэу АР-м щыIэм иIофышIэ куп укызыхыгъуэ мафэмкIэ агу къаделэу кытфэгъушIо!

Бгъэуцурэ пшгъэрылхэр зэшIохыгъэнхэмкIэ IэнIэсэныгъэ инэу кызыхэбгъафэрэм, ащ IофшIэнымкIэ дыкIыгъужэ пхэ-шагъэм осэшIу афэтэшIы. Профессиональнэ культурэм ихабзэу зепхъэхэрэм яшIуагъэкIэ узыхэт къулыкIум чIы-плэ гъэнэфагъэ щыуубытын плэкIыгъэ.

Олег Виктор ыкIор! Ебгъэжыгъэр Iоф пстэуми гъэхьагъэ ащытIышIыгъунэу, псауныгъэ уиIэнэу, насыпыр кыобэжIэу уиуиIэнэу пфэтэIо!

Урысыем и ФСБ и ГъэIорышIанIэу АР-м щыIэм иIофышIэ куп.



Зэкъошныгъэр пытэмэ

Иусэхэр бэмэ альэIэсых

Адыгеир лъэпкъ зэфэшхьа-фыбэ рэхъатэу, зэгурыIоу зыщы-зэдэпсэрэ чыплэу зэрэщытым уегъэгъушIо. УзэкIуным, узэдэлэ-жэным щыIэныгъэр ыпэкIэ лъа-гъэкIуатэ.

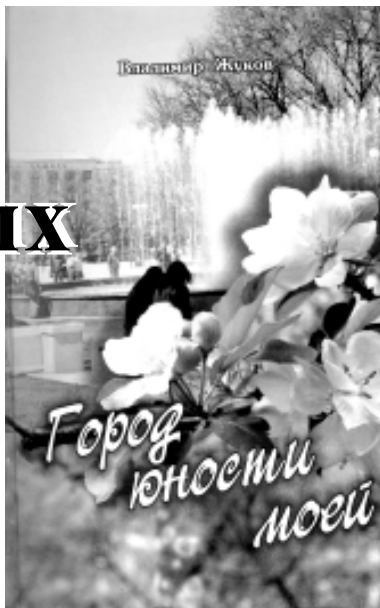
АР-м икьэлэ шъхьаIэу Мые-къуапэ тхакIохэм, усакIохэм гу-щыIэ дэхэ макIэп фалуагъэр, фатхыгъэр, композиторхэм орэд макIэп фызыхалхьагъэр. Мые-къуапэ ибжышIогъэ-кIэрэкIа-гъэ цыфыбэ янэплэгъу кызы-фещэ, гу къабзэ пэпчэ ащ чы-плэ шеубыты.

«Город юности моей» — джары иапэрэ усэ сборник зреджагъэр милицием иполковникэу Владимир Жуковыр. Тхы-лым усэ 60-м нахыбэ кыдэ-хьагъ. Ахэр кытэшIэкIыгъэ чыопсым, хэгъэгум, Ным, Уры-сыем, къалэу Мыекъуапэ, охъ-тэ чъырым, гуахьэ зыхэбгъотэрэ IофшIэным, щыIэкIэ шапхъэхэм, цыфэ зэфыштыгъыкIэ-гъэпсыкIэ-хэм, шIулэгъум, гугъэм яхы-лагъэх.

Усэхэр гу къэбзагъэр ащызэ-хапшIэу гъэпсыгъэх. Авторыр куоу гупшысэу, шIонигъор усэкIэ дэгъоу къэзылон зыльэкIэу зэрэ-щытыр усэ пэпчэ кыплэгъэ-Iэсы, ащ усакIом шъхьэкIафэ фыуегъэшIы.

Владимир Жуковыр Красно-дар краим ит станицэу Варени-ковскэм кыттыхыгъу, 1965-рэ илъэсым Мыекъуапэ щыпсэунэу кэкIожыгъагъ. Дзэ къулыкIур кызеухым, илъэс 30-м нахы-бэрэ Адыгеим хэгъэгу кIоцI Iоф-хэмкIэ иорганхэм Iоф ащишIагъ, сержантэу ригъажыи полковни-кым нэсыгъ.

Апшгъэрэ юридическэ гъэсэ-ныгъэ иI — СССР-м и МВД и Академие кыухыгъ. Джырэ



уахътэм отставкам щыI, ау Мые-къопэ кьэлэ судым иIофшIэн щылъегъэкIуатэ.

ИкIэлэгъум кыщегъэжыагъэу поэзиер икIасэу, ежыри усэхэр ытхыхэзэ кырэкIо. 1967-рэ илъэсым иапэрэ усэхэр кыха-утыгъэх.

Мафэ кьэс ыгукIэ зымыгъэрэ-хьатырэм зыфигъазэу, гушылэм Iоф дишIэу ыублагъ. Гупшысэ-гъу уахътэм пэкIэкIыгыи, ылъэ-гугъыи ынэгъу кIэкIыжыштыгъэх, а лыузхэм, гумэкIхэм ышхъэ-кIэ кыфырагъэшIэжыгъу В. Жу-ковым иусэхэр Краснодар кра-им ыкIи Адыгэ Республикэм ягъэзетхэм, журналэу «Литера-турная Адыгея» зыфиIорэм кы-рыхъэхэу хъугъэ, республикэ радиомкIэ къатых.

Владимир Жуковым иусэхэм урыс литературэм иклассическэ шапхъэхэм зафакъудыи, лириз-мэ шъэбагъэр, нэфагъэр, шъып-кьэр къахэщэу гъэпсыгъэх.

УсакIом иусэ сатырхэм ухэт-ми узылыащэ, угу кыгушчыIы-кIыхэу кыпщэхъух, цыхъэ зы-фыуагъэшIы. ХэткIи чыплэ гу-псэри, сабыгъо-кIэлэгъури, шIулэгъу къабзэри, дунэе нэ-фыри лъапIэхэбэ!

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Щыгъынхэр кыыщагъэлъэгъуагъэх

Бзылфыгъэхэм пшгъэдэкIыж зыщарагъэхьэр хьапсэу N 6-м апэрэу щыгъынхэм якъэгъэлъэ-гъон шыкIуагъ. Мафэ кьэс ыкIи пчыхьэрэ зыщалгъэрэ джанэхэр зыщызэхэуагъэ кьэгъэлъэгъо-ным еплIыгъэх амал хьапсчIэс-хэм ялагъ. Къыхэгъэщыгъэн фае — ахэр зэкIэ ежхэм къау-гупшысыгъэх ыкIи адыгъэх.

Моднэ коллекциеу зэхэгъу-цауагъэм ишIуагъэкIэ, пшгъэдэ-кIыж зыхьэрэ бзылфыгъэхэм дэгъум ылъэныкьокIэ заушэтын альэкIыгъ. Илъэс 40 хъугъэу а хьапсым хэт профессиональнэ училищым идилайнерых ахэр. Непэрэ шылакIэм ишыкIэгъэ дэ-кIо-бзэкIо сэнэхьатым ащ щы-фарагъаджэх.

Художественнэ кьэгъэлъэ-гъонэу агъэхьазырыгъэм дефи-лер изы Iахэу щытыгъ. Психологхэм зэралытэрэмкIэ, пшгъэ-дэкIыж зыхьыхэрэм агу ихы-кIырэр, ядунэеплIыкIэ зызэбли-хъунымкIэ ахэм афэдэ Iофтхьа-бзэхэм яшIуагъэ кьэкIо.

Пшъашъэхэр кьэгъэлъэгъо-ным фагъэхьазырынхэм пае а Iофым хэшIыкI физилэу, мо-дельнэ агентствэм ипашэу Свет-лана Чариковар кырагъэблэ-гъагъ. Ащ кызырэхигъэщыгъэм-кIэ, щыгъын кьэгъэлъэгъоным хэлъжыагъэхэм IэпIэсэныгъэ ин ахэмыллыми, яцыхъэ зытелъы-жыгъэу ялэшагъэхэр нэм кыкIа-гъэуцонхэ альэкIыгъ.

(Тикорр.).



(Къызыкълэтыкълорэр
бэдээгүүм и 20-м
кыдыдэтыгъэ номерым ит).

— Адыгэ цыкълум идэигъэ нахъ къы-
зыщыхэпкъыкълорэр зэжъушлэ ифэмэ ары.
Сэ сшъхъэкълэ ар зысыушэтэгъэр мы зэо
мыгъом ыпэкълэ гъэблэ лаеу шылагъэр ары.
Дэгъоу къэшъошлэжъы ащыгъум къуа-
джэм исабийхэр ныбэ имыкъум кыгъгъэ-
пщыхъу кызырегъажджэм, ахэр хэщыжъы-
гъэнхэ фаеу тикъоджэ колхоз ипащэхэм
ауи, ыпшъэкълэ шылэ хабзэм ащ фэдэ уна-
шъо къафишлэжъыгъэгъэщтын, кълэлэцыкълу
лыгыпшлэ плышъо Хъабатэкъом яунэ-
шхо ызыныкъо кызырэрэщыгъагъэхы-
гъагъэр. Ау ядгъэшхыщтыр икъоу кызыр-
рэтаттыщтыгъэм кыыхэкълэу, сабийхэм
язытет нахъ дэй хъуштыгъэ: зэхэпщыхъа-
гъэхъу, лагъэм илгыр анэ къыпэлумимы-
хъажъу, гур агъэузуу зэпымыоу кыды-
дэгъыхъэзэ зэпкъоужыщтыгъэх: «Джыри
тыфай!», «Джыри кыгъахъу!», «Джыри
кыгъэт!» Яттыщтыр тыдэ кытхыныегу-
ща, типашэхэм зэралгытэщтыгъэр непэ
фыгуцэ зырыз афудгъафэмэ, ахэр гъаблэм
ымыгъэлэнхъу арымэ?! Зэгорэм мо тхъа-
мыкълэ цыкълухэм япцымэмэ макъэ сфэ-
мышъэчыжъу ечэнд хъужыгъахъу тесы-
дзи, тхъаматэм иунэ лъауакълэ сыхъуагъ...

— Тэрэзуу пшлагъэ, а тхъамыкълэ цы-
кълухэм ашхыщт тлэкълор колхоз тхъаматэм
ичлэунэ кычлэхыкълэ, ыныбэ зи кышчы-
кълэщтыгъэп, — Сурэ ымэкъэхъукълэ кы-
хъуо.

— Ежъ иунэгъо кълэцл шылыгъыр кы-
лустхынену арэп сызыкълэлогъагъэр, —
синанэ икъэбар лъегъэкълуатэ. — Ау
кызыгурыллоштыгъэп колхоз хъамбарым
лэжыгъэ илэ пэтызэ, къоджэ сабийхэр
ныбэфаллэ зылагъаллэхэрэр. Кыкълын
щымылэми, сигухъэ-гужъ тескъутэ сшлэ-
игуагъ. «Къекълэ, къемыкълэ сизекълэ?»
сложэ сынэси, тхъаматэм иунэ сызехъэм,
ащ шызэлухыгъэ ланэу ежъ тхъаматэмрэ
ащ кыдеуджэкълыхэрэмрэ зыпсыгъэхэм
фэдэ гъаблэ зыщэмьлэми слъэгъугъэп.
Узыфэе шхыныгъомрэ шъонымрэ тизэу,
мо лышхохэр рашгъугъэм жъоплыы ышы-
гъахъу зэсэлъэгъум, слощтыр сымы-
шлэжъу, сызетекъагъэу сышчытыгъ. Ежъ-
хэри кызырэтэджэхи, «мыр сыдкълэ ти-
щыкълэ, тыди кызыгъа?» — агукълэ алау-
гъэщтын, агъэшлагъоу кысылуплэхъэзэ,
сызыхагъэтлэхъанэу сырагъэблагъэу
фежъагъэх. Ау сэ ар сшлэлогъагъэхэп.
Слъэгъурэм сыкыгъэгъубжыгъэу, чылэ
сабыеу кыдыжэхатэкъуагъэм ядгъэшхын
щымылэу зэтэгъогъэхъу, ежъхэр мыкълэ
ешхэ-ешъошхо хъакъу-жъокъум зызэ-
рэщагъатхэрэр, укълити, гукълэгуи зэра-
хъмылгыр плыгъэм сыхэтэу атестэ-
къуагъ.

— Ал, Курац, сыдыгу уилэу а хъульфы-
гъэ нэшъо-пэшъошхохэм уахэхъагъа?
Шъоу бжъоматэу бжъэр зыдизым къуан-
цкълэ удзуагъэм фэдагыи, нэужым фы-
клаеу укъафгыгъэщтын? — Цуцэ егъэ-
шлагъо.

— Адэ къафын, мохэм сыдкълэ укыра-
дзэна, таушгъэу зекълуагъэхэми, хабзэм зэ-
кълэ афегъэгъумэ, — Сурэ ищыхъэ зыте-
лыр кълэо.

— Ащкълэ ягунахъэ сыхэхъанэу сыфа-
еп, ащыщ горэми зы гушылэ гуао ыжэ
кыдыдэзыгъэп, укълитэжыгъэхэ фэдэуи
кыдысхыгъагъ. Тхъаматэм зиумысы-
жъу, йофыр зытетыр ымышлагъэ, «Пчы-
хъашъхъэ мыщ зыгорэ афыхэшъушы-
кълыгу, неуши Тхъэм ылауагъэр хъун, умы-
гумэкълэ ылуи, тхылыпшлэу хъаджыгъэ
дзыоныкъо кысатынэу кызытыритха-
гъэр кысити, сыкыгъэкълотэжыгъ, —
синанэ икъэбар къеухы.

Ащ зыми зи кышылухъажыгъэп. Тичы-
лэгъунэ рекълорэр къуладжэм икълыпшэу
Бэрысхэм яхэтэ пакълэ кышыпт шэным пэ-
мычыжъэм тыкызыпшырыкълыжыгъэхэагъ
ащ фэдиз языгъэлогъэ Хъаушъоужыкълор,
ишыгъоужыжъ ыгъэлъэхъузэ, кызыткълэ-
хъэм. Ау шъхъэ кышылызэ, зэкълэ кум ис-
хэр кырыгъэузытэу сэлэм кызырэхы-
гъэм фэшъхъафкълэ къапылгыгъахэп. Ичъэ
кышцимыгъакълэу тапэ ишъи, чылэм дэ-
лъэдэжыгъ. Ащи ядэжъ зырыгъэхыжъу
кысыщыхъугъ, джырэ фэдэ уахътэм ти-
урам рэчъэжъ зэпытышъ.

— Хъаушъоужыкълор мызыгъэгум кы-
шъутекълуагъэкълэ энэгуагъо. «Кысэшъу-
лолагыи, нэмыкълэ кышыгъуфэсэгъэнэ-
жышъ, ешъушлэ шъушлэогъо шъыпкъэр
ешъушлэ, сэ ащ сигъэпахэрэп» ылуи,
ышъхъэ хыхыжыгъ, — шъхъэукуауашъо

кызытеуо, джынэс зызыушъэфыгъэу шы-
сыгъэ Куацэ зыфигъэкълуатэрэр къэшлэ-
гъуаеу къахидзагъ.

Ащи ыгъэгумэкълыгъэхэп. Етланэ тлэкълу
тешлагъэу къалогъэ пстэуми зэфэхысыжъ
къафишлэрым фэдэу синанэ рэхъатэу кы-
упсэлъыгъ:

— Хэт сыд ылауагъэми, ышлагъэми
Тхъэм зэкълэри дэгъоу къелъэгъу, ащ пае
ифэшъуашэмкълэ зыгъэпшыненщтыри а зы-
закъор ары.

Ащ зыгорэ къыналухъащтыгъэми сшлэ-
рэп, Сурэ цужытлур кыгъгъэуцу шлоигъоу
ымэкъэхъукълэ «итр-ррр» кълыхъэ кыыхымы-
дзэгъагъэмэ. Тадэжъ тыкъэсыжыгъэхэагъ.
Тыгъэр Тусэ илупшлэгъалэкълэ сурэт ашлэ-



гъэм фэдэу, хъурэе плыжыкълэу, къоха-
плэм иочэпэ нэз, ефэхын къодыем фэдэу,
кышыуджыщтыгъ. Синанэ кум сыкы-
зырегъэтаджэм, мэфэ реным губгъом сы-
кызырэтэгъэр езгъэгъэшлагъо сшлэ-
игоу Амзанэ зыфэсплтыхъагъ, ау сынэ
кыпэшлофагъэп.

Бжыхъэми дэгъубэ кызыдехъы

Ситатэ зыщыпхъэшлэрэ пчъэлупэм
кышыгъэллэрэ макъэхэм жыкълэу пчэ-
дыжъ сыкыгъэгъушчыгъ. Ар зызэпыкълэ,
мычыжъэ дэдэу кышылырэ къэнджал
теуло мэкъэ пхъашэр ыгъэшъэбжы
шлоигъу плонэу, чылэгъунэм йут кълыщым
Мыхъамодэ зэрэкълэгахэм ишыхъатэу, ащ
кычлэгъэллэрэ отэтэо зэпэжгъуу-
жыр кыслэлэсы. Сынэхэр кызызэкълэ-
сэххэм, сызэрылэ унэм нэфыпсыр зэри-
зымкълэ непэ зыфэдэ мафэ хъуштыр
къэсшлэгъахъу кысыщыхъугъ.

— Олахъэ ошлэу шлагъом джыдэдэм
зыгорэхэр шагум шыпшлэнхэкълэ, — си-
гупшысэ пыгъэщагъэм фэдэу ситатэ ыма-
къэ кълэу. — Чэуми хэупхъухъгъэн фашэ,
ау нахыпэ чы кълэмыщагъэ хъушгъэп.

— А узыпылгыри нахъ йоф цыкълэп
ныла. Мыкълэ рены тшхынену тызыщыгу-
гырэ хъаджыгъэу шъхылым кычлэгъэ-
шыгъэгъэгъор зыдэлъышт хъамбарыр
джыдэдэм тищыкълэгъэшху. Тшлуабэ
шлэу тызэгъгъэ бжыхъэ мэфэ ошлэхъу
къежъагъэхэр ори колхоз йофмэ уакы-
кълэрызыгъэу, ащ кыфэнгэгъэгъэ натрыф
тлэкълор йутхыжыи, сэри тлэкълор сызыщы-
дэсыщтым тефагъэх. Арышъ, Тхъэм ылау-
гъэр хъун, чи кълэпшэнэуи, чэур бгъэтэрэ-
зыжынену игъо уифэн, — ащ джэуап
кыретгыжыи синанэ.

Сэри гъэ реным сызыфэлэгъэ бжы-
хэр къэсыгъэшъ, дунаир сигушлогъо-
шху. Ежъ бжыхъэр ащ фэдизэу сикълэсэкълэ
арэп, гъатхэм кышгъэгъагъэу чыгъ
плэшъэ шхонгълэбзэхъу жижуа нахыбэ-
рэмкълэ тычлэсыщтыгъэхэм ашъохэм джы
гъожъу ыкълэ плыжыгъэу зызэблахъунэу
зэрэрагъэжъагъэр лъэшэу сыгу рехымы.
Мы уахътэм дунаир фэдэкъабз татэ Ос-
мэн дэжъ тыгъуасэ сызельадэм, тхылы-
шхоу заджэщтыгъэм дэслэгъогъэ сурэт
кълэракълэм. Етлани бжыхъэр кызыскълэ

нысэщэ джэгухэр къуаджэм бэрэ зэрэ-
шашлэхэрэр сыгу рехыи. Сыгу рыхыкы-
рэр жыбгъэу къепшэрэм ошх чылэр нэ-
гум кыкълэиупцлэу, зэрэпсынжъым кы-
хэкълэу шагум ушыджэгун умылгъэкълэ зы-
хъукълэ ары. Джащыгъум бжыхъэр кы-
зэринэкълынышъ, ос фыжыбзэр тыдэкълэ
зыщытэлэ кълэмафэу Кэланэдхэм яхэтэ-
бгъу илэ псыуцуплэшхор мыл цлэшъута-
бзэу кызыщыгъэгъэщтыр кълэмафэр къэсы
сшлоигъу. Зымафи жыбгъэшхор кылти
къешхъу кызырегъажджэм, ащ ычлэплэ-
кълэ кълэмафэр къэсыгъагъэмэ зэрэнахы-
шлугъэмкълэ сытхъаусыхъу синанэ кызы-
хыхыгъэти, кызыдэхъашхыгъагъ.

— А шъэожъый, сыдэу уимыщыкълэ-

ХЪУРМЭ ХЪУСЕН



Сурэтыр
авторым
ышыгъ

гъабэ зэбгъэгъэфэнэу упылъа, шылэм ушы-
гушлукълэу, адрэ кълэлэцыкълухэм афэдэу
уджэгуным ычлэплэкълэ. Тхъэр арышъ ду-
наир кызыгъэшлыгъэр, нэмыкълэу ар зэ-
блэпхъужынену зэрэщымытыр кыбгъуры-
лауагъэм дэгъугъэ, — кызызэмыжэгъэ уп-
члэ горэхэр естыхъу зезгъажэкълэ ащ зэ-
ришэнэу джыри кысылуагъ. Етланэ шы-
сэхэр кысыфыхыхъэзэ, илэсым исыдырэ
уахъти зэрэмыдэир, бжыхъэми дэгъубэ
кызырэрэзидыхырэр зэхысигъэшлыкълэу
пылгыгъ. — Бжыхъэм шлукълэ шыгугъэхъу
лэжъакълорэр ежэ зэпытых. Сыда плэмэ
ар кызыскълэ гъэ реным зыгъэспэсфыгъо
ямылэу, колхоз губгъом кышагъэкълыгъэ
лэжыгъэм щыщэу трудоденкълэ къафа-
лытагъэр кълэуэкълэжынену шытышъ ары.
Тхъэм ишыкуркълэ джырэ бжыхъэр ащкълэ
мыдэу кычлэкълыгъ, шъуатэрэ сэрырэ
лэжыгъэ шлукълэ кыттефэжыгъ.

Мыш дэжъым сыгу къэкълэжышъ лэ-
жыгъэ тэрэз къатэфэжъэмэ, тыхатэ кы-
шагъэкълэрэ натрыфым шыщ Мыекъуа-
пэ ибэдээр ычлэнышъ, ащ кълыхырэмкълэ
кытфэщэфэн зыхъукълэ сэри сызыдишъ-
нэу кызырэрэсшлоштыгъэр, бшлагъэу слэ-
гъунэу сызыфэе къалэм тызигъэкълэштым-
кълэ сеупчлэи.

— Ар зы такыкыкълэи пшыгъупшэу
кыыхэкълэ шъулау? — синанэ сшъхъэ лэ
кышщифэзэ кысызупчлэи.

— Сегупшысэщыпт ащ унэу дэтхэр
слэгъухъэ сшлоигъоу, — зэрэщыт шъып-
къэр занкълэу есэлэ.

— Мыекъуапэ иунэхэр арыха джы
узыгъэгумэкълэрэр, сыда мыш дэтхэр
пфэхъухэрэба? — ащ егъэшлагъо.

— Сэ зыфаслохэрэр унэ зэтет лъэгъ-
шхохэр арых ...

— Лъэгъэшхо дэтми олахъэ сымы-
шлэм, — синанэ егупшысэу регъажэ.
Ар сэ сымыгъэшлэгъон слээкълэрэп Мые-
къуапэ бэрэ кълэуагъэми, ащ иунэшхохэр
зыкълэмылэгъугъэхэр кызыгуремылоу.
Нэужым кысызупчлэи: — Ахэр дэтхэмэ
сыда о озыгъашлэрэр?

— Татэ Осмэн заджэрэ тхылышхо-
хэм къалэхэм ясурэтхъу адэшлэхъагъэхъу
сигъэлъэгъухэрэм лъагъу, лъагъу зэтет
унэхэр арытых.Ежъми кысылуагъ кълэлэ
пстэуми унэ зэтетхэр зэрадашлэхъэхэ-
рэр, — джэуап есэтыжыи.

— Дэгъу, сишъау, натрыфыр згъэуш-
кълэи згъэхъазырыгъахэ, джы шлэхъу
Мыекъуапэ тыкълэшт, джащыгъум ори
плээгъуштых ащ дэт унэхэри. Ау нахъ
уащыгушлукълэу кысыщэхъу сэ кышчы-

пфэсщэфыштыхэм. Бжыхъэ мафэ Тхъэм
кытфигъакълэи, Амзани, пшыпхъухэми тэ-
рэзылоу такыфэщэфэнэу амал кызырэрэ-
титыгъэмкълэ сыфэрэзэ дэд, — синанэ ылэ-
хэр дегъэчъаехъшъ, ежъыри ышъхъагъ-
кълэ дэллыеизэ зыгорэхэр тлэкълурэ къур-
ланыбзэкълэ кызылпчъхъу, «Аминыр!»
кызыпиныгъэхъожыкълэ, ылэгъушъохэр зы-
рызэу ынэгъушъхъэм къарегъэхыхъшъ,
илофхэм ауж ехъажыи.

Сэ джащыгъум нахыбэрэ пэрыохъу
сыфэмыхъужымэ зэрэнахышлур кызыгу-
рэллошъ, сэри гъэмэфэ пщэрыхъаплэм сы-
къекълэжыи...

А гушылэхэм ауж бжыхъэр шлу слэ-
гъу сыхъужыгъэу сфэллоштэп шъхъаеу,
синанэ Мыекъуапэ сызыдешъфэ, бжы-
хъэр икълэнуу сыфаеп. Ау сымыгъэшлэ-
гъон слээкълэрэп, мыбжыхъэ кълэуэкълэ-
жыгъэ лэжыгъэм ыгъэразэхъу цыфхэр
рыгушылэхэ зыхъукълэ, губгъом зылъапэ
изымышгъэгъахъэхэми, умышлэмэ ащ кы-
мыкълэу гъэ реным итыгъэхэм фэдэу къа-
лотэныр зэрякълэсэр. Айтэч цыкълэу Кэла-
нэ ятэ аркъ дыджым дешъо зыхъукълэ, зэ-
рэпарторгым пае колхозым шашлагъэр
зэкълэ зынапшлэ тэзылэхъажызызэ, зыщыт-
хъужэу шысыныр зикълэсэри ахэм ащыш.
Ар бжыхъэм кышгъэгъагъэу гъэмафэр
къэсыфэ ешъоным зэрэхэмыкълэрэр си-
нэрылэгъу. Ащ зэпыуплэ горэхэр зы-
фэхъурэр лэжыгъэ лухыжыгъор къэсы-
мэ ары нылэп. Сыда плэмэ, ешъонымкълэ
дэгъоу зыгурылорэ иныбдэжъу Хъаме-
дэ комбайнерышъ, чэчи мафи губгъом
кымыкълэу хъэмрэ коцымрэ йухыжыкълэ.
Ау оелэ мафэхэр кызырэрэхэкълэу Айтэч
цыкълэу тадэжъкълэ зыблыригъэхъу кы-
регъэжъажыи. Джащыгъум ар плээгъункълэ
зэрэщхъэныр! Ежъыр цыкълэу дэдэу, онэ-
шъхъантэ гъэубэрэпщыгъэм игъэлпына-
гъэу, шы кърэшхоу зытесым илэзрыгъ-
хъу ерагъэу зынэхэрэм лъэпэпщыеу ары-
тэу гулэзэ елэзэкълэу шъхъаеу, адрэр
гугъуемылэу хэтхыукълэу, жъажъэу Кэ-
ланэдхэм адэжъ нэсы. Джащыгъум Кэ-
ланэ ятэ икомбайнэу къэблэчъэлум йутым
«зэрэхэупхъухъэрэр» мыгъуашъу кълэу-
штыгъэ отэтэо макъэхэр псынклэу зэпэ-
ух. Ащ кыкълэрэм ини, цыкълэи тэма-
шъхъэм шыпсэухъэрэр шыгъуазэ хъу-
жыгъэхъшъ, кълэнэкълалэ ашлэгъэу сэ-
мэркъэхъэхъэ, «зэлъашлэрэ артист цыкълэу
пкълэ хэмылэгъу концертышхо кытынену
зегъэхъажырышъ, блэжъугъэкълэу» зэ-
раложыи. А «концертым» аркъым ыгъэ-
бэгыгъэ бзэгур фызыпырымыгъэгъэжъэу
кышылошт ордэ закълэми дэгъоу шы-
гъуазэхэ хъугъэ:

**«Данэри ащэ,
Дышэр ащэфы,
Мо пшашъэу клорэр къэсцэфын,
Мылкъоуи сшлэм ар кызымыхъэкълэ,
25-летми сэ къэзгъэхъын...»**

Сэ джащыгъум кызыгуремылоу, сегу-
шысэу кыыхэкълэ, зэкълэми комбайнер лэ-
пэлэсэу алыгъэрэ Кэланэ ятэ, синанэ зэ-
рилоу, ешъон лэнэтлэ закълэм нэмыкълэ фыте-
мыгъэлэпсыхъэгъэ цыфыр пыщэгъоу зы-
кълэиэр. Хъамедэ Айтэч цыкълэу зэрэдешъо-
зэпытырэм пае кымыгъанэу икомбайнэ
дэгъу дэдэу хыныгъом зэрэфэгъэхъазы-
рэр тэмашъхъэм тес пстэуми агъэшлагъо.
Ар йоныгъо ужим губгъом кырарегъэ-
щыжыи, якъэблэчъэлэу кылуегъэуцощъ,
Амзанэ сырыгуэсуу Кэланэ тыдэджэгунэу
ахэм адэжъ сызыдакълэу, моц фэдиз зи-
инагъэр зэригъэлорышлэшъурэр къэсшлэн
сымылэкълэу сшлогъэшлэгъонэу къэсэ-
плыхъэ. Шыпкъэ, ежъыр ситатэ фэдэу
ищыгъэ лъагъ. Ау зэрэсымаджэр ухэтми
псынклэу кълэпшлэнэу шыт, пскэ лаем
егъэгумэкълэ зэпытышъ. Ащ пае кыгъанэ-
рэр, Айтэч цыкълэу ыдэжъ къэкълэу, гъэ-
цэкълэжыи лэпшлэнэу зыпылгыр зэпымы-
гъэу, комбайнэм ищыкълэгъэр рэшыллэ
кълэрыт.

Тыгъуаси тызэкълэм, комбайнэ кълэу
тетэу зэгорэхэр рэшыллэщтыгъэх. Ащ
фэдэ уахътэм ухэткълэ бгъэохъуныр зэри-
мыдэрэр тэмэшъхъэ кълэлэцыкълэу дэ-
гъоу тыщыгъуазэшъ, ихъанэ-гъунэ тыхъа-
нэуи еткурэп. Ау мызыгъэгум ащ сыкы-
мыубытэу, зэкълэми анахъ лэжыгъабэ
мыгъи кызыриложыгъэу зыфалорэ ком-
байнэр зыфэдэ шыпкъэр нахъ блэгъэу
слэгъу зэрэсшлоигъом сикълэришагъ.
Амзанэ сэ кыспымылэгъу ишъэогъу Кэ-
ланэу шагум кышчылагъоштыгъэм
дэжъ зырыгъэхыгъ.

(Джыри кыкълэлэтыкълэшт).

льэпкь искусствэр — тибайныгь

Ятэрэ ыкьорэ Тыркуем щылэх

Ижырэ адыгэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэмкэ орэдышхо-хэр кьезыгьэлэхэрэ Абыдэ Хысэрэ ащ ыкьоу Артуррэ льэпкь фестиваль-зэнэкьокьухэм, пчыхьэзэхьэхэм ахэлажьэх, ящытхьу арагьало. Мы мафэхэм ятэрэ ыкьорэ Тиркуем щылэх.

Клэлэцкьыкь кьэщыокьо купэу «Нэфым» игьусэхэу Абыдэ Хысэрэ Артуррэ Тиркуем зыщэжьэхэм Инэм ташылуагь. Концертэу культурэм и Унэ щыкьуагьэм пэсэрэ адыгэ орэдхэр кьыщылуагьэх, льэпкь мэкьамэхэр щагьэжьынчыгьэх.

Нарт Шэбатныкьо иорэд Артур кьызыхэдзэм, ятэ кьыдежыугь. Шыкьлэпщынэр, кьамылыр, пхьэ-кычэр, фэшхьаф адыгэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэр ятэрэ ыкьорэ «кьызэрагьэгьушылэхэрэм» искусствэр зикласэхэр ашлогьэшлэгьо-

нэу едэлх. Артур бэшлагьэп ашгэрэ еджапэр кьызыухыгьэр, ныбжыкьлэхэр шыкьлэпщынэм, кьамылым, нэмыкьхэм афигьасэхэ шлоигьу. «Адыгейм ибзэпс жьынч-хэр» зыфилорэ я II-рэ фестивалым лауреат щыхьугь.

— Тифольклор бай дэдэу щыт, — ело Абыдэ Артур. — Ныбжыкьлэхэм тимузыкэ ашлогьэшлэгьонын пас адыгабзэр нахьышлоу зэрагьэшлэн фае. Уиныдэльфыбзэ умышлоу тятэжьхэм яорэдхэр кьыбгурылоштхэп.



Тиркуем Артур кьызыкьыжыкьлэ игушысэхэр кьытфилотэнхэу тызэзэгьыгь.

Абыдэхэм язакьоп зыцлэ кьетло тшлоигьор. Адыгэ Республикэм

изаслуженнэ артисткэу Кушгьэко Сими Тиркуем щыл, ащ иепльыкьэхэми ташыгьэгьозэшт.

Сурэтым итхэр: Абыдэхэу Артуррэ Хысэрэ.

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЬОКЬУ

Зэхьокьыныгьэхэм тяжэшт

«Зэкьошныгь» Мыекьуапэ — «Энергия» Волжский — 4:1.

Бэдзэогум и 20-м Мыекьуапэ щызэдешлагьэх.

Зыщыагьэхэр: К. Никиша, А. Орел — Кропоткин, Д. Стрельцов — Ростов-на-Дону.

«Зэкьошныгь»: Москаленко, Кравцов, Казаков, Абаев, Пискунов, Датхужь, Василькин (Нартиков, 63), Хьабэчыр (Джыгун, 81), Лучин, Кьулэ (Ешыгуау, 79), Аппай (Кьошк, 84).

Кьэлапчэм лэгуаор дэзидзагьэхэр: Василькин — 35, Аппай — 44, Кравцов — 54, Казаков — 72, «Зэкьошныгь». Парнюк — 59, «Энергия».

«Дагдизельм» ешлэгьур «Динамо» кьызышлуихыкьлэ, илофхэр нахьышлу хьунхэ ыльэкьыщтыгьэх. «Зэкьошныгьэр» «Энергием» зытемькьокьлэ, зэкьлэми ауж кьинэрэ командэ хьуштыгьэх. Ащ тифутболистхэри, командэм ипашэхэри дэгьоу шыгьозагьэх. Зэлулэгьур заублэм бысымхэр бэрэ апэкьлэ илыштыгьэх. Ешлэкьлэ дахэ кьагьэлагьыштыгьэх, зэгурылоныгьэх-шхо ахэлыгьэху тлорэп.

Хьабэчыр Рустам джабгьу лэ-ныкьом ухьумакохэм ащылэкьлэ-кли, лэгуаор кьэлапчэм пэблагьэху кьытыгь, ау тифутболистмэ ащыш гори игьо ифагьэп ащ дэонэу. Аппай Хьызыр чьыплэшлу итэу тлөгьогогьо «Энергием» икьэлапчэ дэуагь, ау кьэлэпчэлутэу Сергей Синельниковым лэгуаор кьызэ-кьидзэжьын ыльэкьыгь. Датхужь Адам, Хьабэчыр Рустам, Аппай Хьызыр апэкьлэ зельыхэм, Хь. Аппайм ытыгь лэгуаор Денис Василькиным кьыгьэуцуи, метр 18 фэдизкьлэ зыпэчыжьэ кьэлапчэм дэуагь. С. Синельниковыр хьурэшлэрэм тлэкьлэ буж кьынагь, хьагьэм лэгуаор ифагь.

Олег Абаевым чыжьэху ыпэкьлэ ытыгь лэгуаом Аппай Хьызыр шьхьэкьлэ еуи, кьэлапчэм дидзагь.

А нэгьэушлэпэгьум хьакьлэмэ яухьумакохэр зэгупшысэщтыгьэхэр кьэшлэгьуае, Хь. Аппайм пэрыоху кьыфэхьугьэхэп, кьэбэныгьэхэп. Пчягьэр 3:0 хьугьэху «Энергием» ифутболистэу Михаил Парнюк метр 30-м кьышымыкьлэу тикьэлапчэ пэчыжьэху кьызыдэм, Николай Москаленкэм илэпэлэсэныгьэх кьыгьэлэгьон ыльэкьыгьэх. Шьабэу быбырэ лэгуаор хьагьэм ифагь. Ащ ыуж, анахэ макьлэмэ, гьогогьуишэ Н. Москаленкэм тикьэлапчэ лэгуаор кьыдаригьэдзагьэп, цыхьэшлэгьоу ешлагь. Зэлулэгьур зыщаухыном «Зэкьошныгьэм» икапитанэу Артем Казаковыр ухьумакохэм ябэнызэ шьхьэкьлэ зэогьэ лэгуаор хьагьэм щычэрэгьугь — 4:1.

Пресс-зэлулэр

«Зэкьошныгьэм» итренер шьхьалэу Кобл Анзор кьызэриуагьэмкьлэ, тикомандэ «Энергием» зэрэ-текьуагьэм фэшл тифутболистхэм афэраз. Ешлэкьлэу кьагьэлэгьуагьэм икьоу ыгьэрэзагьэп.



«Энергием» итренер шьхьалэу Дмитрий Петренкэр, илээс заулэкьлэ узкьлэбэжьмэ, «Зэкьошныгьэм» хэтыгь. лэгуаор зэкьлэми анахьыбэрэ кьэлапчэм зэрэидзагьэм пас тыфэгьушлоу зэп кьызэрэхьыгьэр.

— А лэхьаным «Зэкьошныгьэр» апэрэ купым хэтыгь, — ело Дмитрий Петренкэм. — Адыгейм икомандэ сызэрэщешлагьэр шлу-кьлэ сыгу кьэкьыжы. «Зэкьошныгьэр» непэ илэпэлэсэныгьэкьлэ кьыт-текьуагь. Тренер шьхьалэу Кобл Анзор, командэм сафэгьушло.

Д. Петренкэм кьызэрэтиуагьэху, «Энергием» ифутболистхэр ныбжыкьлалох, опыт зилэу ахэтыр макьлэ. Ятлонэрэ кьекьокьыгьом футболист заулэ кьыригьэблэгьэшт. Джырэ уахьтэ «Энергием» ифутболистхэм бэкьлэ уащыгьынэу щытэп, пшэрыль инхэр афэгьэхэцкьлэштхэп.

Тизэдэгьушылэгьухэр

Ешлэгьур заухым футболымкьлэ АР-м и СДЮСШОР итренерхэм, спортыр зикласэхэм гушылэгьу тафэхьугь. «Зэкьошныгьэм» итренер шьхьалэу Кобл Анзор ятэу Заури тылуагь.

Кобл Анзор кьызэрэтиуагьэху, командэм зэхьокьыныгьэхэр фишлыштых, зипэщэ футболистхэр ыубыхэрэп, афэлэкьыштыгь тэтэу ешлагьэхэху елыгьтэ. Адыгэ Республикэм икомандэ шьхьалэу ауж кьинэрэмэ зэрашчыр ыгу кьео, пшэрыль хэхыгьэхэр зыфешыжыых.

— Нахэ лэшыр дэкуае, лэ-кьышхо зимылэр зэкьлэло, — кьелуатэ Кобл Анзор. — Футболистхэм мэфэ заулэм кьыкьлошлэ загьэ-псэфышт. Кьыкьлэгыкьлошт ешлэгьум фэдгьэхьазырышт футболистхэр сэшлэх, командэм сштэнхэху зысэгьэхьазыры. Ахэр арых тигьуаплэхэр. «Зэкьошныгьэр» дэгьоу ешлэрэ командэмэ ащыш зэрэхуштыгь сицыхьэ тель.

А. Коблым ыштэшт футболистмэ аплэ кьыриуагьэху. А. Хьабилэм стадионым тышылуагь. «Зэкьошныгьэм» ар щешлэщтыгь, Ленинград хэкум икоманди хэтыгь. Нэмыкь футболистхэри стадионым щытлэгьэгьухэху, ау аплэ кьетлогорэп.

Хагьэкьыштыгьэр шьошлэхэ?

А упчлэм ыгьэгумэкьырэмэ тэри тащыш. Адыгейм щанлугьэхэ клэлэ-

хэр нахьыбэ хьухэху тикомандэ щешлэхэ тшлоигьу. Датхужь Адам мыгьэхэ командэм аштагь, лэкьлэу илэм хегьахьо. Ешыгоо Алий, Джыгунэ Арсен, Кьошк Рустем, нэмыкь чьыплэ футболистхэм кьарыкьлоштыр амышлэху спортыр зикласэхэр кьэушлэх. Илээс кьэс командэм хэт футболистхэр зэрэ-зэблахьухэрэм гумэкьыгьохэр кьыздимыхьэху тлорэп. Опыт зилэ футболистхэр «Зэкьошныгьэм» хэтлэгьонхэху тыфай.

Купым зэрэщешлагьэхэр

«Биолог» — «Ангушт» — 0:0, «Ротор» — «Олимпия» — 3:0, «Дагдизель» — «Динамо» — 0:1, «Фанор» — СКА — 2:0, «Таганрог» — «Алания-Д» — 2:1, «Славянский» — «Торпедо» — 1:0, «Астрахань» — «Митос» — 2:1, «Кавказтрансгаз» — «Мэшыкьу» — лэшэху кьызэрэщыхэрэм фэшл ешлэгьур аухыгьэх. Я 25-рэ такьыкьым ехьулэу хьакьлэмэ ешлэгьур 1:0-у ахьыштыгь.

Чьыплэу зыдэщытхэр

Командэ пэпчэ ешлэгьу 13 илагьэр. Чьыплэу зыдэщытхэмрэ очко пчягьэху ялэмрэ зэтэгьапшэх.

1. «Ротор» — 30
2. «Астрахань» — 29
3. «Торпедо» — 25
4. «Славянский» — 23
5. «Динамо» — 22
6. «Митос» — 19
7. «Биолог» — 18
8. «Олимпия» — 17
9. «Мэшыкьу» — 16
10. «Фанор» — 16
11. «Кавказтрансгаз» — 16
12. «Зэкьошныгь» — 14
13. «Ангушт» — 14
14. СКА — 14
15. «Таганрог» — 13
16. «Алания-Д» — 13
17. «Энергия» — 13
18. «Дагдизель» — 12.

Зичэзыу ешлэгьухэр шышхьэх-лум и 7-м ялэщтых. «Зэкьошныгьэр» «Биолог» Прогресс тикьалэ щылуагьэшт.

Нэкубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагьэхэр:
Адыгэ Республикэм и Кьэралыгьо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Кьыдзыгьэкьырэр:
Адыгэ Республикэм льэпкь лэфхэмкьлэ, лэкьлэб кьэралхэм ащыпсэурэ тилэп-кьэгьухэм адырлэ зэпхыныгьэхэмкьлэ ыкли кьэбар жьугьэм иамалхэмкьлэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шьхьалэм ипшэрыльхэр зыгьэцакьлэрэ иапэрэ гуадзэу АУЛЪЕ Русьан

Редактор шьхьалэм игуадзэр — пшээдэкьыжы зыхьырэ секретарыр ХЪУРМЭ Хьусен

Пшээдэкьыжы зыхьырэ секретарыр НЭПШЭКЬУЙ Заур

Редакциер зылэщылэр:
385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79, редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшээдэкьыжы зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгьэр:

Урысые Федерацием хэутын лэфхэмкьлэ, телерадиокьэтын-хэмкьлэ ыкли зэльы-лэсыкьлэ амалхэмкьлэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чьыплэ гьэлоры-шлал, зэраушыхьа-тыгьэхэ номерыр **ПИ №10-3892**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчягьэр 5185
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1842

Хэутыным узщыкьлэштэнэху щыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
Зыщыкьлэштэхэгьэху уахьтэр
Сыхьатыр 18.00